

PRESSINFORMATION**Oberoende granskning riktar ingen kritik mot Länsförsäkringar****Sammanfattning**

Granskningsrapporten visar att det inte finns anledning till kritik mot hur internttransaktioner mellan liv- och sakförsäkringskollektiven skett och att inget kollektiv gynnats på det andras bekostnad. Granskningsgruppen har inte några anmärkningar mot avtalet med ABN Amro, försäljningen av fondlivbolaget, samarbetet med Nordic Alternative Investment Advisors, intern kostnadsfördelning, interna lån, ersättningar till länsförsäkringsbolag eller ersättningar till ledande befattningshavare. Inte heller Länsförsäkringars fördelning av hyreskontrakt eller hantering av renoveringskostnader kritiseras.

Granskningsgruppen konstaterar att kapitalförvaltningsavtalet mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Sak löper med tre månaders uppsägning, och menar att den korta uppsägningstiden inte är välbetänkt vare sig för Länsförsäkringar Sak eller Länsförsäkringar Liv.

Granskningen pekar samtidigt på möjligheter till förbättringar. Styrelserna för Länsförsäkringar Liv respektive Länsförsäkringar AB har tagit detta till sig och har beslutat att:

- Livförsäkringstagarnas insyn och inflytande stärks genom den försäkringstagarförening som har bildats. Medlemmarna väljs av kunderna efter förslag från försäkringstagarföreningens valberedning.
- För att säkerställa självständighet och integritet i förhållande till ägaren ska Länsförsäkringar Livs styrelse i fortsättningen bestå av en majoritet av oberoende ledamöter. Av de oberoende ledamöterna utses två av Länsförsäkringar Livs försäkringstagarförening och resten av ägaren Länsförsäkringar AB.
- Ordförande i Länsförsäkringar Liv kommer även i fortsättningen att utses av ägaren, Länsförsäkringar AB.
- Styrelsen i Länsförsäkringar Liv utser inom sig vice ordförande bland de oberoende ledamöterna.
- Styrning och uppföljning av livförsäkringsverksamheten kommer att förstärkas genom översyn av centrala styrdokument och internrevision samt inrättande av nya kontroll- och revisionsfunktioner.
- För att uppnå bättre balans i den totala avtalskonstruktionen kommer avtalstidens längd i förvaltningsuppdraget mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Sak att

omförhandlas syftande till att förlänga avtalet mot viss årlig ekonomisk kompensation till Länsförsäkringar Liv.

- Informationen till livförsäkringstagarna förbättras ytterligare.

Länsförsäkringar AB har parallellt med den oberoende granskningen genomfört en internrevision avseende tilldelning av hyreskontrakt. Den oberoende granskningsgruppen har tagit del av internrevisionen och har inte några invändningar mot dess arbete, de åtgärder som Länsförsäkringar AB planerar att vidta eller den nya lägenhetspolicyn. Granskningsgruppen gör bedömningen att försäkringstagarna inte har gått miste om några värden.

En ny och gemensam policy för tilldelning av hyreskontrakt inom Länsförsäkringar AB-koncernen har antagits. Grundläggande är att hyreskontrakt ges till egna medarbetare under särskilda omständigheter och på marknadsmässiga villkor.

– Granskningen visar att internttransaktionerna har skett korrekt. Vi har fått ett kvitto på att samverkan mellan livförsäkrings- och sakförsäkringskollektiven är till gemensam nytta och fördel för kunderna. Granskningsrapporten pekar på områden där vi kan bli bättre och det tar vi på allvar och genomför. Därmed stärker vi vår konkurrenskraft ytterligare, säger Tommy Persson, ordförande i Länsförsäkringar Liv och VD Länsförsäkringar AB.

1. Bakgrund

I maj 2003 beslutade Länsförsäkringar Livs styrelse att tillsätta en oberoende granskningsgrupp med syfte att granska interna transaktioner mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Sak sedan 1998 då Länsförsäkringar och Wasa gick samman. Anledningen var den kritik som hade riktats mot Länsförsäkringar.

Granskningsgruppen har också haft till uppgift att ge råd och föreslå åtgärder till förbättringar. Dessutom har gruppen kunnat utvidga uppdraget till att omfatta andra väsentliga transaktioner eller frågor av principiell betydelse för livförsäkringstagarna. I den delen har granskningen omfattat intern kostnadsfördelning, interna lån, ersättningar till länsförsäkringsbolag och till ledande befattningshavare.

2. Förbättringsåtgärder

Insyn och inflytande

- En ny försäkringstagarförening tar över stafettpinnen från Wasa Stiftelse. Dess syfte är att tillvarata livförsäkringstagarnas intressen genom att löpande följa Länsförsäkringar Livs verksamhet. Försäkringstagarföreningen kommer att utse två ledamöter till Länsförsäkringar Livs styrelse. Totalt består försäkringstagarföreningen av 48 medlemmar. Dessa väljs av livförsäkringstagarna via årsvärdebeskeden efter förslag från försäkringstagarföreningens valberedning.
- För att säkerställa självständighet och integritet i förhållande till ägaren ska Länsförsäkringar Livs styrelse i fortsättningen bestå av en majoritet av oberoende

ledamöter. Av de oberoende ledamöterna utses två av Länsförsäkringar Livs försäkringstagarförening och resten av ägaren Länsförsäkringar AB.

- Ordförande ska utses av ägaren. Det bestämmande inflytandet i ett aktiebolag, även ett försäkringsbolag, måste ligga hos ägaren. Med detta ägande och bestämmande inflytande följer även ett ansvar. I en koncern, som i Länsförsäkringar ABs fall, ansvarar styrelse och VD i moderbolaget för att uppfylla de krav ägarna uppställt, innebärande att verksamheten ska utföras efter vissa grundläggande principer och efter vissa övergripande riktlinjer som syftar till bästa möjliga kundnytta för samtliga kundkollektiv. Det finns stora fördelar för både liv- och sakförsäkringskollektiven om även ett livförsäkringsbolag som drivs enligt ömsesidiga principer kan ingå i en koncern. Det är en förutsättning för att uppnå skalfördelar. Genom ordföranden kan aktieägaren ställa tydliga krav på verksamheten. I en koncern är det operativa samspelet mellan ordförande och VD viktigt för ett väl fungerande arbete. Det gynnar inte effektiviteten om VD i ett livbolag har två rapportvägar, en till sin koncernchef och en till sin ordförande. Därför ska koncernchefen vara ordförande i Länsförsäkringar Liv.
- Styrelsen utser inom sig vice ordförande bland de oberoende ledamöterna.

Styrning och uppföljning

- *Styrelsens arbetsordning* – En översyn ska genomföras av styrelsens arbetssätt och rutiner i syfte att tydliggöra vissa frågor, till exempel Länsförsäkringar Livs uppdrag från ägarna samt rutiner för beslut och uppföljning av interna transaktioner.
- *Instruktion för hantering av intressekonflikter* – Syftet är att säkerställa balans mellan kundkollektiven i situationer då intressekonflikter kan anses föreligga.
- *Institutet granskningsgrupp* – Den nya försäkringstagarföreningen ska i samråd med Länsförsäkringar AB utse en oberoende granskningsgrupp i de fall då intressekonflikter av större betydelse kan uppstå.
- *Regelansvarig compliance-funktion* – I takt med att verksamheten har vuxit har det blivit uppenbart att det finns ett behov av att såväl utöka compliance-funktionens ansvarsområde som att stärka dess resurser. Länsförsäkringar AB och Länsförsäkringar Liv har beslutat om denna funktions utvecklade ansvar. Compliance-funktionen ska ha ett samlat koncernansvar för bolagens fullföljande av de regelverk som föreligger bland annat för:
 - Skydd av verksamhetstillstånd
 - Skydd av varumärke
- *Separata revisorer* – Länsförsäkringar Liv ska ha en särskild och från sakförsäkringsverksamheten skild revisor. Revisorerna för liv- respektive sakförsäkringsverksamheten kan dock komma från samma revisionsbyrå.
- *Internrevision* – Länsförsäkringar Liv ska ha en separat internrevisor. Internrevisionens arbetsområde och resurser ses över i samarbete med Länsförsäkringar AB.

- Arbetsformerna för Länsförsäkringar Livs uppföljning och kontroll av kapitalförvaltningen ska ytterligare formaliseras.
- *Finansutskott* – I det gemensamma Finansutskottet i Länsförsäkringar AB utses en majoritet av Länsförsäkringar Livs styrelse.

Avtalstiden för livförsäkringskapitalets förvaltning

I förvaltningsavtalet mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar AB som tecknades 1998 har Länsförsäkringar Liv en stor handlingsfrihet. Avtalet kan sägas upp med tre månaders varsel.

Granskningsgruppen konstaterar att Länsförsäkringar Liv därmed i praktiken ådragit sig ett ansvar mot sina försäkringstagare att med mycket korta intervaller utvärdera kapitalförvaltningen, något som i realiteten kan vara mycket svårt eller omöjligt. Det krävs en längre tidsperiod för utvärdering av kapitalförvaltare och det är en fördel med fasta, realistiska perioder för utvärderingen där Länsförsäkringar Liv tvingas ta en mer påtaglig aktiv ställning. För Länsförsäkringar Sak sker kapitalförvaltningen på grundval av ett långsiktigt avtal med ABN Amro samtidigt som sakbolaget alltså endast har ett avtal med kort uppsägningstid med Länsförsäkringar Liv.

Avtalstidens längd i förvaltningsuppdraget mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Sak kommer därför att omförhandlas syftande till en förlängning mot viss årlig ekonomisk kompensation till Länsförsäkringar Liv.

Internlån

I syfte att minska den finansiella överlappningen mellan sakförsäkring och livförsäkring har det lån som sakförsäkringskollektivet tog upp från Länsförsäkringar Liv i samband med fusionen med Wasa 1998, lösts in i förtid (december 2003). Länsförsäkringar Liv har fått ersättning för skillnaden mellan avtalad låneränta och dagens marknadsränta.

Information

I syfte att förbättra informationen till livförsäkringstagarna har befintligt informationsmaterial och alla kundhandlingar setts över. Dessutom har ett antal särskilda projekt initierats under 2003:

- *Ökad tydlighet i årsredovisningen* – Ökat fokus kommer att läggas på att beskriva styrningen av livbolaget samt kundernas inflytande och insyn. Redovisningen kommer att övergripande beskriva de lagar och regelverk som styr bolagets verksamhet och hur extern revision, internrevision och compliance-funktion arbetar. Strategin för kapitalförvaltningen, placeringstillgångarnas fördelning och avkastning på respektive placeringsslag ska visas. De eventuella interna transaktioner som skett mellan liv- och sakförsäkringskollektiven kommer att redovisas liksom de ekonomiska synergier som uppstår mellan dessa två kollektiv. Vidare kommer det i årsredovisningen att redovisas hur styrelsen uppfyllt det regelverk som gäller för styrelsen.

- *Löpande finansiell information* – Länsförsäkringar Liv lämnar varje kvartal information om bolagets konsoliderings- och solvensnivå. I kvartalsinformationen framgår bolagets totalavkastning och fördelningen mellan placeringstillgångarna.
- *Utvecklat årsvärdebesked* – Under 2003 har Länsförsäkringar Liv tagit fram ett nytt årsvärdebesked med mer utförlig information än tidigare, bland annat kring förvaltningskostnaderna.
- *Hela livets sparande* – Under hösten 2003 och våren 2004 genomför Länsförsäkringar den omfattande informations- och utbildningsinsatsen "Hela livets sparande" för livförsäkringskunder och medarbetare inom länsförsäkringsgruppen. Syftet är att stärka kunskaperna om pensioner och pensionssparande. Hittills har omkring 6 000 kunder deltagit i drygt 80 kundträffar i hela landet.

Tilldelning av hyreskontrakt

Länsförsäkringar AB har parallellt med den oberoende granskningen gjort en internrevision om tilldelning av hyreskontrakt. Granskningen har bedömts av Bertil Edlund som inte riktar några invändningar mot slutsatserna.

Internrevisionens granskning visar att kunderna i Länsförsäkringar inte har lidit någon ekonomisk skada av de uthyrningar eller de renoveringar som skett. Några oegentligheter har inte förekommit.

Granskningen har gällt tilldelning av hyreskontrakt och kostnader för renoveringar i de bostadsfastigheter som Länsförsäkringar AB och dess dotterbolag Länsförsäkringar Liv, Länsförsäkringar Sak, Agria Djurförsäkring och delägda Humlegården ägde vid halvårsskiftet 2002. Granskningen har omfattat hyreskontrakt sedan början av 1980-talet.

Granskningen visar att av de 947 lägenheter som ingick i koncernens bestånd sommaren 2002 har under de senaste 20 åren 124 tilldelningar skett till anställda, anställdas barn samt länsförsäkringsbolagen och deras anställda. Sju kontrakt har tecknats med Länsförsäkringar AB-koncernen som hyresgäst och används för medarbetare som korttidspendlar till Stockholm. Styrelsen konstaterar att tilldelning till anställdas barn inte följer de kriterier enligt vilken tilldelning bör ske. Orsaken till att detta skett menar styrelsen är en långtgående decentralisering och avsaknad av enhetliga regler inom koncernen. Sammanlagt har sju lägenheter renoverats utöver normal standard. I samtliga fall tecknades avtal om att hyresgästen skulle betala renovering över standard kontant eller via höjd hyra.

Granskningen visar att renoveringskostnaderna för en av lägenheterna som ingår i Humlegårdens bestånd har varit särskilt höga och uppgått till cirka 20 000 kr/kvm. Med hänsyn till att lägenheten inte hade underhållits sedan 1930-talet krävdes en omfattande sanering. Dessutom skedde även stambyte samtidigt med renoveringen. Kostnaden för renoveringen kan därmed försvaras. Hyran uppgår till 250 000 kr/år (1 051 kr/kvm) och är anpassad såväl till den standard som lägenheten har som till den rådande hyresregleringen och är således marknadsmässig. Om fastigheten säljs till bostadsrättsförening, ska bostadsrätten erbjudas arbetsgivaren när anställningen upphör utan att vinst uppstår för nuvarande hyresgäst.

Länsförsäkringar ABs VD Tommy Persson bor i en fastighet tidigare ägd av Länsförsäkringar Liv och som har ombildats till bostadsrätt i december 2002. Enligt ett avtal från september 2002 ska lägenheten erbjudas Länsförsäkringar AB utan att vinst uppstår för VD Tommy Persson när hans anställning upphör.

En ny policy har tagits fram inom Länsförsäkringar AB för fördelning av hyreskontrakt och som innehåller följande punkter:

- Anställda kan tilldelas hyreskontrakt för att lösa akuta situationer som exempelvis skilsmässa eller vid rekrytering där byte av bostadsort är nödvändig. Normalt erbjuds tillsvidarekontrakt med den anställde som kontraktstecknare.
- Hyreskontrakt kan tilldelas länsförsäkringsbolag eller andra bolag inom gruppen för att använda lägenheten som övernattningslägenhet istället för hotellkostnader. Kontraktet skrivs då på bolaget.
- I samtliga fall gäller att hyran ska vara marknadsmässig och att reparationer över normal standard betalas av kontraktstecknaren.
- Barn till anställda kan inte få hyreskontrakt.

För ytterligare information kontakta:

Hans Jonsson, Ordförande Länsförsäkringar AB	08-588 415 72
hans.jonsson@lansforsakringar.se	073-964 15 72

Tommy Persson	
Ordförande Länsförsäkringar Liv och VD Länsförsäkringar AB	08-588 417 90
tommy.persson@lansforsakringar.se	073-964 17 90

Anne-Marie Pålsson, Vice ordförande Länsförsäkringar Liv	070-879 13 93
anne-marie.palsson@riksdagen.se	

Hans Benndorf, VD Länsförsäkringar Liv	08-588 408 14
hans.benndorf@lansforsakringar.se	073-964 08 14

Christer Baldhagen, Informationsdirektör Länsförsäkringar AB	08-588 415 01
christer.baldhagen@lansforsakringar.se	070-579 70 66

Länsförsäkringar är med 24 självständiga länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB Sveriges enda kundägda och lokalt förankrade bank- och försäkringsgrupp. Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda kunder och har den mest prisvärda banken med de mest lojala kunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex. Länsförsäkringar är Årets Sak- och Livbolag enligt Affärsvärlden och utnämndes till Årets Bank av Privata Affärer 2002. Länsförsäkringar har ett brett utbud av försäkringar och finansiella tjänster för företag och privatpersoner. Länsförsäkringar är marknadsledande inom svensk sakförsäkring med en marknadsandel över 30 procent. Marknadsandelen inom liv- och pensionsförsäkring är 10,8 procent och inom bank 2,8 procent. I Länsförsäkringar ingår även Agria Djurförsäkring. Länsförsäkringar förvaltar tillgångar om 130 miljarder kronor. Premieinkomsten uppgick år 2002 till cirka 20 miljarder kronor.